

23 ממעלה

ממשלת יצחק שמיר

הכנסת השתים עשרה

י"ד טבת תשמ"ט 22.12.1988 - י"ח סיוון תש"ן 11.6.1990

◀ הממשלה ה-23 בראשותו של יצחק שמיר ביום כינונה בבית הנשיא חיים הרצוג

מתוך קווי היסוד

הממשלה תפעל לקידום ולחיזוקם של היחסים ההדדיים עם מצרים על פי חוזה השלום.

הממשלה תפעל להמשך תהליך השלום על פי המסגרת לשלום במזרח התיכון שהוסכם עליה בקמפ-דיוויד ולחידוש המשא ומתן לכינון האוטונומיה המלאה לתושבים הערבים ביהודה, שומרון וחבל עזה.

ישראל תקרא לירדן לפתוח במשא ומתן לשלום כדי להביא לפתיחת דף חדש באזור, למען פריחתו ושגשוגו. ממשלת ישראל תדון בהצעות למשא ומתן.

ערביי יהודה, שומרון וחבל עזה ישתתפו בקביעת עתידם כאמור בהסכמי קמפ-דיוויד. ישראל תעודד נציגים של ערביי יהודה, שומרון ועזה ליטול חלק בתהליך השלום.

ישראל תתנגד להקמת מדינה פלשתינית נוספת בחבל עזה ובשטח שבין ישראל לירדן.

יעדיה המדיניים המרכזיים של הממשלה בתקופה זו הם: המשך תהליך השלום באזור והרחבתו, ביסוס השלום עם מצרים והבטחת שלום יישובי הצפון;

הממשלה תוסיף לשקוד על העמקת יחסי הידידות וההבנה השוררים בין ארצות הברית לישראל;

הממשלה תעשה לחידוש היחסים הדיפלומטיים עם ברית המועצות ולכינון יחסים דיפלומטיים עם סין ועם מדינות אחרות שטרם כוננו יחסים דיפלומטיים עם מדינת ישראל.

הממשלה תשקוד על הגברת עוצמתו של צה"ל, כוח הרתעתו וכושר עמידתו מול כל איום צבאי, ותפעל בתקיפות נגד הטרור מכל מקור שהוא. צה"ל וכוחות והביטחון האחרים ימשיכו לפעול להבטחת שלום כל התושבים ויפעלו בתקיפות לבלית המהומות, למניעת האלימות ולהשבת הסדר על כנו.

הרכב הממשלה

חברי הממשלה ותפקידיהם במהלך תקופת כהונתה

אהוד אולמרט
שר בלי תיק

רפאל אדרי
שר בלי תיק, שר לאיכות הסביבה

דוד לוי
סגן ראש הממשלה שר הבינוי והשיכון

יצחק נבון
סגן ראש הממשלה שר החינוך והתרבות

שמעון פרס
ממלא מקום ראש הממשלה ושר האוצר

יצחק שמיר
ראש הממשלה

גד יעקבי
שר התקשורת

עזר ויצמן
שר המדע והטכנולוגיה

זבולון המר
שר לענייני דתות

אריה דרעי
שר הפנים

מרדכי גור
שר בלי תיק

חיים בר לב
שר המשטרה

משה ארנס
שר החוץ

יצחק חיים פרץ
שר לקליטת עלייה

משה נסים
שר בלי תיק שר התעשייה והמסחר

דן מרידור
שר המשפטים

רוני מילוא
שר לאיכות הסביבה שר העבודה והרווחה

יצחק מודעי
שר הכלכלה והתכנון

דוד מגן
שר בלי תיק

אברהם כץ עוז
שר החקלאות

אריאל שרון
שר התעשייה והמסחר

משה שחל
שר האנרגיה והתשתית

אבנר חי שאקי
שר בלי תיק

יצחק רבין
שר הביטחון

משה קצב
שר התחבורה

יעקב צור
שר הבריאות

גדעון פת
שר התיירות

הממשלה תפעל לביצוע רפורמה כוללת בשירות המדינה תוך שימת דגש מיוחד על תפקידו של השירות הציבורי לשיפור השירות לאזרח.

הממשלה תפעל למניעת ירידה ולהחזרתם למולדת של האזרחים שעזבו.

הממשלה תפעל עם כל הגורמים הציבוריים, לרבות המועצה למניעת תאונות, למאבק בתאונות הדרכים.

הממשלה תפעל לעקירת הפשע והאלימות ולהחדרת ההכרה בעליונות שלטון החוק; יוגבר כושרה של המשטרה להילחם בפשיעה על כל גילוייה.

במגמה לבצר את המשטר הדמוקרטי במדינה, להגביר את יכולת הפעולה של הממשלה ואת הזיקה שבין הבוחר לנבחר, תיבדק האפשרות לשינוי שיטת הממשל ושיטת הבחירות.

ישראל לא תישא ולא תיתן עם אש"ף. במשך תקופת כהונתה של ממשלת האחדות לא יחול שינוי בריבונות ביהודה, שומרון וחבל עזה, אלא בהסכמת המערך והליכוד.

בתחום המדיניות הכלכלית-חברתית תפעל הממשלה: להקטנת תלותה הכלכלית של המדינה על ידי הפחתת הגירעון במאזן התשלומים, גידול היצוא וצמצום היבוא; לשמירה על יציבות המשק ולהפחתה נוספת של רמת האינפלציה; לחידוש צמיחת המשק תוך קיום תעסוקה מלאה; לשינוי מבנה המשק על ידי הגדלתם של ענפי היצור והיצוא על בסיס תחרותי, הקטנת חלקו של המגזר הציבורי וצמצום מעורבות הממשלה; לעידודם של אזרחי ההתיישבות ברחבי הארץ, ערי ואזורי הפיתוח ולקידומם, לחלוקה צודקת של הנטל בין חלקי הציבור ולקיום תקין של מערכות החינוך, הבריאות, שרותי הרווחה והדיוור;

מילים ומנהיגות

מתוך הודעת ראש הממשלה יצחק שמיר

בישיבה מספר 12 של הכנסת השתים עשרה, י"ד בטבת תשמ"ט (1989)

רבעים שנותיה הראשונות של מדינת ישראל, שחגגנו אותן זה לא כבר, היו עתירות הישגים בביטחון, בהתיישבות וביצירה, אך עמנו העתיק-החדש, ששב לקוממיות ממלכתית, עבר רק כברת דרך ראשונה. לפנינו מלאכת ענק בהבאת שלום לגבולותינו, בביצור הביטחון, בעלייה, בהתיישבות, בחינוך, בתעשייה, בפיתוח המדע ועוד כהנה וכהנה. שעה שהטיל עלי נשיא המדינה את הרכבת הממשלה ידעתי כי יש בידינו לכוון ממשלה בעלת רוב קטן בכנסת, אך לאורך כל הדרך סברתי, כי אנו מצויים לעשות מאמץ להרחיב את בסיסה של הממשלה, שכן חרף חילוקי דעות אידיאולוגיים לא מעטים בין שתי המפלגות הראשיות, לדעתי רב המשותף,

שביסודו חזון הציונות ותקומת ישראל בארצו, מן המפריד. תהליך גיבושה של חברתנו לעם עדיין נמצא בעיצומו והסכנות האורכות למדינתנו עדיין רבות וחמורות. לא הגענו למצב שבו כל אדם וכל קבוצה רעיונית יוכלו להרשות לעצמם לא רק להתגדר בתורה אידיאולוגית אלא אף להיאבק למענה בכל מחיר ואף על חשבון טובת הכלל. פלורליזם של דעות ואסכולות הוא אחד מסימני ההיכר המובהקים של חברה חופשית ותוססת, אך בתנאים המיוחדים של הווייתנו אנו חייבים לנהוג איפוק ביישומם של עקרונות, תוך התחשבות בזולת, ולהבין שוויתור ופשרה בתוכנו הם חיוניים למען האינטרס העליון של העם והמדינה.

בפרק הנוכחי של תולדות עמנו - האחדות הלאומית, ההופעה המאוחדת בבימות בין לאומיות והקונצנסוס הלאומי בעניינים יסודיים וקיומיים נחוצים לנו כאוויר לנשימה. נוסף על זאת, האחדות הפנימית תסייע לנו מאוד בטיפוחה ובחיזוקה של הזיקה לעם ישראל ולארץ ישראל בקרב בני עמנו החיים עדיין בגולה. הקהילות היהודיות בחוץ לארץ כמהות למסר המשקף הסכמה לאומית בישראל בעניינים יסודיים, ומחובתנו לעשות כל מאמץ כדי לגבש אותה הסכמה ולאחד סביבה את יהדות העולם ואת ידידי ישראל על ידי דיבור צלול בקול אחד. ... אדוני היושב ראש, כנסת נכבדה, מדינת ישראל קמה וקיימת לא רק לעמן היושבים

מימין לשמאל: סגן ראש הממשלה ושר החינוך נבון, ממלא מקום ראש הממשלה ושר האוצר פרס, נשיא המדינה הרצוג, ראש הממשלה שמיר, וסגן ראש הממשלה ושר הבינוי והשיכון לוי, מרימים כוסית בבית הנשיא

ראש הממשלה יצחק שמיר (משמאל במרכז) במהלך ביקור בכית הלכן

ראש הממשלה יצחק שמיר במהלך מפגש עם עיתונאים בבניין הכנסת

שר המשפטים דן מרידור (מימין) והשר משה נסים

ראש הממשלה יצחק שמיר (משמאל) ושר החוץ דוד לוי

קצרה. עוד רבים האתגרים לפנינו בתהליך קוממויותינו עד להשגת שלום עם כל שכנינו והרמוניה בתוכנו.

פרשת השבוע "ויחי", המסיימת את ספר בראשית, אכן מזכירה לנו כי תחייתנו הלאומית עברה אולי את תקופת הבראשית שלה, אך הדרך עודנה ארוכה. בכרכת יעקב ליהודה בפרשה זו נרמזים תולדות ישראל בכל הדורות ודברי עידוד לתקומת ישראל בארצו. בעזרת ה', ומתוך דבקות בערכי הנצח של תורת ישראל, שדרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום, נגיע גם לשלום.

ובזכות דבקותם של אבותינו באותה תפילה, על אף הנדודים, הקורבנות והרדיפות. אם נפלה בגורלנו הזכות להיות עדים ושותפים לתהליך הנפלא של בניין הארץ וקיבוץ נדחי ישראל, הרי חובה עלינו לקרוא לבני עמנו בכל מקומות מושבותיהם ולהפציר בהם לעלות ולהתיישב בארץ וליטול עמנו חלק בהגשמת החזון והתפילה של אבותיהם ואבותינו.

... חברי הכנסת, אנו מצויים בשנת ה-41 לכינונה מחדש של ריבונותינו בארצנו, ובתולדות עם עתיק כשלנו זו תקופה

בה אלא למען עם ישראל כולו. בדורנו זה חזר מוקד ההיסטוריה של עמנו לארץ ישראל ומה שמתרחש כאן משפיע על בני העם היהודי בכל תפוצותיהם.

התמורה המהפכנית הזאת מטילה עלינו אחריות לגורלם, לשלומם ולכיינותם של כל בני עמנו. עם זאת, עלינו לחזור ולהזכיר לאחינו בגולה את חזון נביאי ישראל שבמרכזו עומדים קיבוץ הגלויות, שיבת ציון, בניין הארץ והגשמת תפילתם של דורות רבים: "ותחנה עינינו בשוכך לציון ברחמים". אנו עם אחד בזכות המורשת המשותפת המפוארת שלנו